

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Dreumesland

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 10 mei 2019

Samenvatting

Samenvatting

De inspectie heeft op 12 maart 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderopvang Dreumesland. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal-)achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken wij in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de vroegschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal-)achterstand. Wij noemen dit onderzoek 'de meting kwaliteit voor- en vroegschoolse educatie 2019'. Deze kinderopvang maakt deel uit van de steekproef die wij hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven wij wat goed gaat op deze kinderopvanglocatie en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

Wij zien dat de pedagogisch medewerkers rekening houden met wat de peuters nodig hebben. Zij werken met een programma waarmee zij de ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. De pedagogisch medewerkers gebruiken veel taal zodat de peuters nieuwe (Nederlandse) woorden leren. Bovendien is er op de kinderopvang aandacht voor de speelhoeken. Deze hoeken worden bij ieder nieuw thema aangepast, waardoor de peuters fijn spelen en tegelijkertijd nieuwe dingen leren.

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat. In overleg met de ouders dragen zij deze informatie, voordat de peuter vier jaar wordt, over aan de leraar van groep 1 van de basisschool. We vinden het mooi om te zien dat de pedagogisch medewerkers ouders stimuleren om thuis met hun peuter te spelen en hen nieuwe dingen te leren die ook op Dreumesland aan de orde komen. De ouders met wie wij spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op kinderopvang Dreumesland en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.

Kinderopvangorganisatie: Stichting Peuterspeelzalen Dordrecht

---

LRK-nummer: 223529138

Totaal aantal doelgroeppeuters: 15

De leiding van Dreumesland kijkt in hoeverre de peuters zich voldoende hebben ontwikkeld voor ze naar groep 1 van de basisschool gaan. Ook volgen de leiding en de pedagogisch medewerkers verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk. De leiding van Dreumesland legt aan de gemeente en aan ouders uit of de voorschoolse educatie op orde is, maar ook of en aan welke ontwikkelpunten ze werken.

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die beter kunnen.

De pedagogisch medewerkers houden systematisch bij hoe het met een peuter gaat. Ze zorgen ervoor dat peuters extra aandacht en hulp krijgen als ze iets moeilijk vinden. Wij hebben gezien dat het onderscheid in begeleiding aan alle peuters en zorg voor die peuters die dat écht nodig hebben (tutoractiviteiten, maar ook planmatige hulp) beter kan.

Ook kan de leiding beter werken aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. De kwaliteitszorg is nu vooral gericht op het behoud van wat in eerdere jaren bereikt is; beperkte financiën, middelen en mankracht lijken het onmogelijk te maken om aan méér te werken. Ten slotte kenmerkt de kwaliteitscultuur zich door het inruilen van professionaliteit voor praktische oplossingen.

Vervolg

Wij sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	5
2.	Hoofdconclusie en vervolg	7
3.	Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie	8
4.	Reactie van de houder	13

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op de locatie Dreumesland van de Stichting Peuterspeelzalen Dordrecht (SPD).

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Tabel overzicht standaarden

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

Wij hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, zorgcoördinatoren en locatiemanagers. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager en de houder van de kinderopvangorganisatie. Hierbij waren ook de pedagogisch medewerkers en een vertegenwoordiging van de basisschool waarin Dreumesland is gevestigd aanwezig.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderings, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

.....

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K Kan beter
  - V Voldoende
  - G Goed
- .....

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op kinderopvang Dreumesland.

Conclusie

We waarden de kwaliteit van de voorschoolse educatie op Dreumesland als 'voldoende'; de meeste onderzochte standaarden zijn voldoende.

Context

Kinderopvang Dreumesland is één van de locaties van SPD, dat al jarenlang in Dordrecht de voorschoolse educatie verzorgd. Dreumesland is gevestigd in basisschool John F. Kennedy, locatie Bosstraat. Nagenoeg alle peuters stromen door naar deze basisschool. De contacten zijn daardoor goed te noemen.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 8 mei 2018 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden tekortkomingen vertoonden, namelijk het ontbreken van een opleidingsplan voorschoolse educatie.

Afspraken over vervolgtoezicht

Er zijn geen afspraken gemaakt voor het vervolgtoezicht.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op kinderopvanglocatie Dreumesland.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling	•		
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP4 (Extra) ondersteuning		•	
OP6 Samenwerking		•	

Toelichting Ontwikkelingsproces

OP1. Aanbod

De standaard Aanbod waarden we als 'voldoende'.

De pedagogisch medewerkers van het de kinderdagopvanglocatie gebruiken een vve-methode. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. Wij constateren dat de pedagogisch medewerkers doelgericht werken aan de uitvoering van het aanbod. Het aanbod bereidt de peuters voor op de start in groep 1 van de basisschool.

De pedagogisch medewerkers richten de ruimte aantrekkelijk en uitdagend in. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt en voor de ontluikende geletterd- en gecijferdheid van de peuters. Ook zijn er voldoende spel- en leermaterialen aanwezig waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard Zicht op ontwikkeling waarden we als 'kan beter'.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Ze gaan na waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en wat mogelijke verklaringen zijn. De voorschool gebruikt de observatiegegevens in een cyclisch proces van doelen stellen, passende educatie bieden aan peuters, evalueren en bijstellen van doelen en het educatieve aanbod. De

pedagogisch medewerkers bespreken de bevindingen op vaste momenten in het jaar met ouders.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. Het lukt de pedagogisch medewerkers nog niet voldoende om planmatige hulp te verlenen aan peuters die echt iets extra's nodig hebben. Zij hebben te maken met complexe problematiek en hebben vaak te weinig tijd om goede, beredeneerde hulp aan te bieden.

SPD heeft een zogenoemd concept route zorgkind opgesteld. Dit is het traject dat idealiter doorlopen moet worden als een peuter opvalt. Het blijkt echter moeilijk te zijn om deze belangrijke signalering uit te voeren vanwege beperkte middelen en te weinig voorzieningen. Het zou goed zijn om samen met de gemeente naar oplossingen te zoeken.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

De standaard Pedagogisch-educatief handelen waarderen wij als 'voldoende'. Tijdens het onderzoek hebben wij samen met de observant van de voorschool het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat waarin de regels en routines duidelijk zijn. Zij werken opbrengstgericht en stellen doelen voor peuters die aansluiten op de zone van naaste ontwikkeling. Daarnaast structureren de pedagogisch medewerkers het aanbod zo dat de peuter het zich eigen kan maken. Dit doen zij met geschikte opdrachten, heldere uitleg, vrij spel en begeleid spel. Dit zorgt ervoor dat de peuters actief en betrokken zijn. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de peuters activiteiten bijwonen die voor hen bedoeld zijn.

Tijdens de observatie zagen we dat de pedagogisch medewerkers de activiteiten evenwichtig over de dag/het dagdeel verdelen en dat de tijd effectief wordt benut. De pedagogisch medewerkers stemmen de instructies, spelbegeleiding, opdrachten en tijd af op de behoeften van groepjes en individuele peuters. Zij gebruiken bij de instructies en opdrachten passende werkvormen. Zij gaan actief na of peuters de opdrachten begrijpen en of ze daarmee hun doelen gehaald hebben. Bovendien stimuleren de pedagogisch medewerkers peuters tot interactie, zowel interactie tussen de pedagogisch medewerker en de peuters als interactie tussen peuters onderling. Tot slot geven de pedagogisch medewerkers de peuters inhoudelijk feedback op hun speel- en leerproces.

OP6. Samenwerking

De standaard Samenwerking waarderen wij als 'voldoende'.

De leiding van de kinderopvanglocatie en de pedagogisch medewerkers werken samen met de basisscholen door bij de

overdracht informatie over de doelgroepeuters uit te wisselen. De voorschool geeft daarbij door welk vve-programma de peuter heeft gevolgd en hoe lang hij/zij dit gevolgd heeft. Er zijn afspraken over de wijze waarop ze de gegevens van de peuters aanleveren aan de basisschool. Voor de doelgroepeuters is sprake van een 'warme overdracht' van deze gegevens.

De voorschool en de basisschool zorgen bovendien voor een doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschoolse educatie. Er is een doorgaande lijn in het aanbod, de zorg en begeleiding, het ouderbeleid en de kwaliteitszorg rondom het jonge kind.

De voorschool ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en zij stemt haar ouderbeleid daar op af. De pedagogisch medewerkers betrekken ouders op verschillende manieren bij de ontwikkeling van hun peuter en stimuleren hen om thuis activiteiten te doen, bijvoorbeeld voorlezen. Zij informeren ouders voldoende over het thema, middels themabrieven. Daarbij geven ze ook aan welke woorden, liedjes en activiteiten aan bod gaan komen, zodat ouders hier thuis op in kunnen spelen.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten		●	

Toelichting Resultaten voorschoolse educatie

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard Ontwikkelingsresultaten waarderen wij als 'voldoende'.

De voorschool heeft hoge verwachtingen van de voortgang in de ontwikkeling die de peuters kunnen bereiken aan het eind van de voorschoolse periode. De leiding en de pedagogisch medewerkers stellen doelen op de verschillende ontwikkelingsgebieden die passen bij de kenmerken van de kindpopulatie. De voorschool betreft daarbij de ontwikkelingsgroei van de kinderen. De voorschool weet of de (doelgroep)peuters zonder of met een beperkte achterstand naar groep 1 van de basisschool gaan.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg	•		
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

Toelichting Kwaliteitszorg en ambitie

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard Kwaliteitszorg waarden we als 'kan beter'.

De houder van het kinderopvanglocatie Dreumesland heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan niet opgenomen wat zij met de voorschoolse educatie willen bereiken. Ook is niet aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt. Er zijn geen doelen geformuleerd die via een cyclische werkend systeem van kwaliteitszorg kunnen worden geëvalueerd. SPD richt zich nu voornamelijk op het behoud van de kwaliteit die de afgelopen jaren is bereikt. In de gesprekken is naar voren gekomen dat de stichting worstelt met de beperkte middelen en mankracht: hierdoor is het moeilijk om goed verbeterbeleid te formuleren, laat staan opleidingen te laten volgen door de medewerkers. Een geluk hierbij is, dat de pedagogisch medewerkers sommige scholingen (gratis) mee mogen lopen met de onderbouwleerkrachten van de basisschool, overigens in eigen tijd.

Het zou goed zijn om in het kader van kwaliteitszorg regelmatig het pedagogisch en educatief handelen van de pedagogisch medewerkers in beeld te brengen. Het voornemen is wel om de Piramide-kijkwijzers hier structureel voor in te zetten. SDP denkt daarmee een flinke professionaliseringsslag teweeg te brengen.

Tweemaal per jaar worden ouders bevroegd op hun tevredenheid, maar het aantal ouders dat de enquête daadwerkelijk invult, is zeer gering.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard Kwaliteitscultuur waarden wij als 'voldoende'.

Het beleid van de voorschool om haar visie op de kwaliteit van voorschoolse educatie en ambities te realiseren is breed gedragen. Daarnaast is er een grote bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren.

De pedagogisch medewerkers werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de kwaliteit van de educatie en op de ontwikkeling van de peuters. Wij constateren dat de voorschool werkt vanuit een transparante en integere cultuur en dat er sprake is van een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard Verantwoording en dialoog waarderen wij als 'voldoende'.

De leiding van kinderopvanglocatie Dreumesland verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroeppeuters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad. Wij zien ook dat de voorschool belanghebbenden betreft bij de ontwikkeling van haar beleid. Uit de gesprekken die wij voerden met enkele ouders blijkt dat de voorschool open staat voor hun wensen en voorstellen. Ook geven zij aan dat ze via de nieuwsbrief en de website voldoende informatie ontvangen.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe zij hier mee aan de slag gaat.

Aanbod:

In het aanbod kunnen verbeteringsplaats vinden, bijvoorbeeld in het vrij spel. Hierbij ligt de kans om de peuters individueel of in kleine groepjes meer gerichte spelbegeleiding te geven. Dit staat los van de tutoring.

Zicht op de ontwikkeling:

Tussen de twee toetsperiodes in kan er beter en met passende instrumenten een beeld van de peuters worden gevormd. We zijn ons aan het oriënteren op een volgsysteem dat een driemaanden-overzicht van de peuter kan laten zien.

Met de inzet van de pedagogisch coaches op de locaties willen wij een kwaliteitsslag maken in het volgen van peuters en het ondersteunen van pedagogisch medewerkers.

Kwaliteitszorg:

De reeds opgebouwde samenwerking tussen OPOD en SPD wordt met een vorming van een personele unie duurzaam geborgd. Dit biedt de mogelijkheid om overlappende kwaliteitsnormen te formuleren en een samenhangend kwaliteits- en toezicht kader te hanteren. Binnen een personele unie tussen OPOD en SPD ontstaat voor de medewerkers meer kansen voor verdere opleiding, loopbaanontwikkeling, functiedifferentiatie en doorstroming.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

